Čís. 2029.

Kupitel, jenž koupil zboží jak stojí a leží a si je prohlédl, nemůže napotom vytýkati, že byl uveden v omyl označením zboží nebo že koupil něco jiného, než k čemu směřoval jeho úmysl.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 194/22.)

Žalobce koupil od žalovaného kamenouhelný tvrdý asfalt, jejž před koupí ohledal, prohlásiv při tom, že zboží kupuje jak stojí a leží, a zaplatil zaň kupní cenu. Ježto odběratelé žalobcovi asfalt pozastavili, domáhal se žalobce na žalovaném vrácení kupní ceny a náhrady výloh. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že žalobce před uzavřením koupě si zboží prohlédl a po té zboží koupil. Právem vycházel proto prvý soud z toho stanoviska, že zde nejde o koupi dle vzorku, nýbrž že bylo koupeno zboží zcela určité, totiž ono, které si kupující prohlédl. Dle výpovědi svědka Emila S-a prohlásil žalobce při prohlédnutí zboží, že zboží to kupuje jak stojí a leží. Tím vzal žalobce na sebe i veškeré vady, které zboží mělo a nelze mluviti o tom, že byl uveden v omyl, to tím méně, poněvadž sluší míti za to, že žalobce, jenž sám se označuje za obchodníka s lučebninami ve velkém, vzhledem ku svému zaměstnání jest s dostatek věci znalý, by mohl posouditi co kupuje. Koupil-li však žalobce i se všemi vadami, není oprávněn později koupené zboží pozastaviti a jest lhostejno, zdali zboží sluší označiti za kamenouhelný tvrdý asfalt či nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel má za to, že koupí zboží, jak stojí a leží, riskoval nejvýše jen vady kvalitativní, které na kamenouhelném tvrdém asfaltu váznouti mohou, že však ve skutečnosti prodané zboží nebylo kamenouhelným tvrdým asfaltem, nýbrž v podstatě něčím jiným (aliud), t. j. méněcennými odpadky a že tedy z nedostatku srovnalé vůle stran, a poněvadž dovolatel byl v omylu, ke smlouvě nedošlo. Těmto vývodům nelze přiznati oprávnění. Dovolání správně uvádí, že šlo o obchod místní, nikoli distanční. Žalobce koupil určité zboží, které sám ohledal a prohlásil, že kupuje, jak stojí a leží. Ať již má tento výrok význam jakýkoli, jisto je, že žalobce nemohl býti v omylu o tom, jaké zboží kupuje, když je měl před sebou a je ohledal, a nezáleží tedy na tom, jakým názvem bylo označeno a zdali jakost a hodnota zboží tomuto označení odpovídala. Jeho věcí bylo, by zboží náležitě ohledal, shledané vady ihned vytkl a podle toho zboží buď přijal neb odmítl. Nemůže se tedy žalobce odvolávati na to, že by byl uveden označením zboží v omyl nebo že koupil něco jiného, než k čemu jeho úmysl směřoval. Žalobce netvrdil ve sporu, že vady, které zboží mělo, byly skryté a že je nemohl jako odborník při náležitém ohledání zpozorovati, takže přirovnání s koupí padělaných známek nebo drahokamů jest nepřípadné. Poněvadž nižší stolice věc po této stránce správně posoudily, nebylo třeba, by prováděly důkazy svědky o tom, že bylo zboží

odběratelv žalobcovými pozastaveno proto, že není kamenouhelným tvrdým asfaltem, nýbrž že jest něčím jiným, a nemají pro posouzení tohoto sporu významu ani spisy okresního soudu o provedení zajišťovacího znaleckého důkazu o jakosti zboží, ač důkaz těmito spisy soudem procesním byl připuštěn a proveden.

Čís. 2030.

Zřekla-li se manželka při rozvodu před vydáním rozlukového zákona proti manželovi nároku na výživné, není vyloučeno, by za podmínek § 19 rozl. zák. nedomáhala se výživného.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1922, Rv I 365/22.)

Manželství stran bylo v roce 1917 dobrovolně rozvedeno od stolu a lože. Manželé upravili notářským spisem své majetkové poměry. V roce 1921 bylo manželství rozloučeno. Žalobu manželky o placení výživného procesní soud prvé stolice zamítl. Důvody: Žalovaný popřel, že jest povinen poskytovati žalobkyni výživné, a uvádí, že vzdala se veškerých nároku na výživné a že není zde důvodu dle § 19 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., na jehož základě žalující domáhá se nového uspořádání majetkových poměrů, že totiž nabyl značného jmění. Navrhuje proto zamítnutí žaloby. Soud považuje pro rozhodnutí, zda je žalovaný povinen, žalobkyni platiti vyživovací příspěvky, jedině za směrodatný obsah notářského spisu ze 27. října 1917, zejména odstavec 7. a 9., a proto veškeré důkazy ostatní jako zbytečné zamítl. Dotyčný odstavec 7. a 9. notářského spisu zní doslovně takto: »Za sedmé: Tento prodej polovice domu stal se z důvodu dobrovolného rozvodu, který nastal na žalobu o rozvod. Žaloba tato skončí svým časem smírem, jímž se manželství mezi oběma účastníky dobrovolně rozvádí a majetkové poměry dle ustanovení tohoto spisu následkem rozvodu upravují. Následkem tohoto dobrovolného rozvodu zříká se manželka pro každý případ a jednou pro vždy veškerých jí po zákonu příslušejících nároku vyživovacích a prozatimních opatření. Za deváté: K odstavci sedmému se poznamenává, že manželka z toho důvodu se vzdává pro vždy vyživovacích nároků jakýchkoliv, poněvadž tyto, jí po zákonu příslušející nároky, jsou paušálním obnosem tisíc korun obsaženy v kupní ceně 2400 K v odstavci druhém naznačené. Tímto jasným a pochybnosti nevzbuzujícím prohlášením vzdala se žalující určitě veškerých nároků vyživovacích. Celé jednání, ve spisu notářském uvedené, sluší považovati za pravý smír dle § 1380 obč. zák. Dlužno při tom též zkoumati otázku, zda bylo možno, by žalobkyně smírem, když došlo k souhlasnému rozvodu, vzdala se nároků vyživovacích, jež manželce dle § 91 obč. zák. příslušejí. V § 1328 a násl. uvádějí se případy, o kterýchž smír uzavříti nelze, a smíry, jimž lze odporovati. Že by bylo lze odporovati smíru, jímž manželství se k souhlasné žádosti rozvádí a v němž manželka zříká se nároku na výživné, z ustanovení těchto neplyne. Naopak při dobrovolném rozvodu dává § 1263 obč. zák. stranám na vůli, jak se v příčině svatebních smluv a úpravy manželských poměrů zachovati chtějí, tedy úplnou volnost smluvní a připouští tedy i vzdání se nároků na výživu. Dle toho mohla